

ĐỔI MỚI CÔNG TÁC TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG THƯ VIỆN TRƯỜNG HỌC CẤP TRUNG HỌC PHỔ THÔNG BẰNG THƯ VIỆN SỐ

NGUYỄN VĂN QUÍ

Thư viện Trường THPT Nguyễn Thị Minh Khai
Quận 3, TP Hồ Chí Minh

1. Tính cấp thiết của việc đổi mới

Các trường phổ thông trung học Việt Nam nói chung và tại thành phố Hồ Chí Minh nói riêng, đặc biệt các trường công lập tùy thuộc vào ngân sách giáo dục còn có nhiều khó khăn về kinh phí để xây dựng cơ sở vật chất cần thiết cho các công tác dạy và học theo hướng chính quy, hiện đại theo yêu cầu hiện nay đang đặt ra, như các ứng dụng những thành tựu khoa học tiên tiến, ứng dụng công nghệ thông tin vào các hoạt động giảng dạy, nghiên cứu, quản lý nói chung và công tác thông tin tư liệu, thư viện nói riêng. Riêng hệ thống thư viện phục vụ công tác giảng dạy, học tập của cán bộ quản lý, giáo viên, công nhân viên và học sinh vẫn còn áp dụng phương pháp thủ công trong tra cứu, khai thác, quản lý tài liệu, sách báo, chưa có đủ điều kiện về cơ sở vật chất, phương tiện để ứng dụng công nghệ mới, ảnh hưởng đến năng suất, chất lượng, hiệu quả công tác, hạn chế việc nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập, tự học, tự nghiên cứu của giáo viên và học sinh, khó tiếp cận với thế giới bên ngoài, không đổi mới được công nghệ đào tạo trong xu thế bước vào kỷ nguyên của tri thức hiện nay.

Những tồn tại chủ yếu của hệ thống thư viện trường học nói chung và thư viện trường Minh Khai bao gồm:

- Tất cả các chu trình nghiệp vụ của cán bộ thư viện đều được làm thủ công, từ bổ sung, biên mục, mượn/trả, quản lý bạn đọc ... dẫn đến những khó khăn trong quản lý và vận hành.

- Bạn đọc phải sử dụng hệ thống phích, sổ thư mục bộ môn để tra cứu, do đó không có khả năng tìm kiếm rộng, cần có thông tin trước về tài liệu, tùy thuộc hoàn toàn vào tên sách hay tên tác giả mới tìm được

- Không sử dụng được nguồn tư liệu điện tử đang ngày một nhiều lên, đặc biệt là nguồn tư liệu từ mạng Internet - kho tư liệu lớn nhất hiện nay.

Với xu thế thông tin hoá toàn cầu như hiện nay, với việc đưa Internet vào sử dụng ở Việt Nam thì việc xây dựng một hệ thống thông tin phục vụ các hoạt động học tập và nghiên cứu của học sinh và cán bộ, giáo viên nhà trường là không thể thiếu được. Hệ thống thông tin

này phải được xây dựng một cách hiện đại, đáp ứng nhu cầu sử dụng hiện tại cũng như trong tương lai của nhà trường. Hệ thống thông tin này sử dụng các thành tựu của công nghệ thông tin, đặc biệt của công nghệ mạng máy tính và truyền thông đa phương tiện, cho phép quản lý, lưu trữ và tìm kiếm, truy nhập thông tin một cách dễ dàng, đồng thời đảm bảo được yêu cầu bảo mật cao nhất.

Để đáp ứng các yêu cầu về giảng dạy, nghiên cứu, học tập của cán bộ, giáo viên và học sinh nhà trường đã được nêu trên, tạo được thế cân bằng và hỗ trợ lẫn nhau giữa các phòng bộ môn, phòng thí nghiệm, phòng nghe nhìn bên bộ phận thiết bị của trường đã và đang được trang bị các phương tiện hiện đại, việc cải tạo và xây dựng theo hướng hiện đại hóa thư viện nhà trường là hết sức cần thiết và không thể trì hoãn được.

2. Khuôn khổ của kế hoạch

Từ những yêu cầu bức thiết trên, Trường THPT Nguyễn Thị Minh Khai sau một thời gian nghiên cứu tình hình thực tế về cơ sở vật chất của thư viện trường, chuẩn bị nhân sự tham dự lớp đào tạo chính quy về Thư viện điện tử do Thư viện Cao học Trường Đại học Tự nhiên kết hợp với Trường THCN Công nghệ Tin học-Viễn Thông Đồng Nai tổ chức; tranh thủ tìm nguồn tài trợ kinh phí dự án (Vùng Rhône Alpes – Pháp). Lập dự án khả thi xây dựng Thư viện điện tử (giai đoạn 1).

Trường đã quyết định lựa chọn phần mềm quản lý thư viện điện tử Vebrary của Cty Tin học Việt Nam. Đây là phần mềm đáp ứng mọi nghiệp vụ quản lý thư viện hiện đại có khả năng tùy biến cao, linh hoạt. Đáp ứng các chuẩn nghiệp vụ quốc tế và quốc gia về công nghệ thông tin và thư viện : Hỗ trợ khung biên mục MARC21, USMARC, DUBLIN CORE ; Cho phép tạo nhiều khung biên mục khác nhau dựa trên tập hợp đầy đủ các trường của khuôn mẫu biên mục MARC21.Chuẩn trao đổi truy vấn thông tin Z39.50; Chuẩn mượn liên thư viện ISO10160/10161.Giải quyết triệt để tiếng Việt. Hỗ trợ tiếng Việt và đa ngôn ngữ (Anh, Pháp, Hoa, Nga, Trung, Nhật...).Hệ thống hỗ trợ công nghệ mã vạch để quản lý tài liệu và bạn đọc. Khả năng quản lý cơ sở dữ liệu lớn, trên CSDL DB2 của TBM, thích ứng với hàng trăm triệu biểu ghi, hoạt động bền bỉ và an toàn.

Cân đối về nguồn kinh phí việc phần mềm cài đặt có các phân hệ cần thiết nhất và trang thiết bị phần cứng tối thiểu như sau :

PHẦN MỀM QUẢN LÝ THƯ VIỆN : gồm các phân hệ :

- Phân hệ biên mục. (Cataloguing)

Thư viện

Tổng quan thư viện

Tin tức thư viện

Tài liệu thư viện

Nội quy

Hướng dẫn

Dịch vụ

Tra cứu

» Tìm nhanh

» Tìm nâng cao

Liên kết thư viện

Tra cứu trực tuyến

Tìm nhanh

Từ tìm kiếm(Unicode)

Nhan đề

Thư viện nội bộ - Local Catalog
Academy Library, Australian Defence Force Academy
ĐÔNG NAI VEBRARY
CSDL của TVTH TPHCM
Dữ liệu Thư Viện Quốc gia

*Giữ phím Ctrl để chọn nhiều thư viện

Hướng dẫn tra cứu

Nguyên tắc cơ bản: Bạn cần phải đưa ra các từ hoặc cụm từ mà bạn cho rằng có liên quan đến tài liệu mà bạn muốn tìm, sau đó chọn tiêu chí cần tìm: **Nhan đề, Tác giả** ... Hệ thống sẽ tìm kiếm theo từ/cụm từ mà bạn nhập vào dựa trên tiêu chí bạn đã chọn.

Phép toán logic: Trong chuỗi tìm kiếm có thể sử dụng hai từ khóa " AND " và " OR " để tổ hợp các phần trong chuỗi tìm kiếm theo thứ tự ưu tiên từ đầu đến cuối. Trong mỗi phần của chuỗi có thể dùng cặp nháy kép (") để tìm theo ngữ, bằng cách đặt dấu (") ở đầu và cuối phần chuỗi đó. VD: "ngon ngu lập trình" AND j#.

Tìm không dấu trong tiếng Việt: Bạn có thể gõ vào từ/cụm từ tiếng Việt không dấu không dấu (ngoại trừ trường hợp tìm theo tiêu chí bất kỳ). Ví dụ: bạn muốn tìm những tài liệu có nhan đề là **ngôn ngữ lập trình**, bạn chỉ cần nhập **ngon ngu lap trinh** và chọn tiêu chí là **Nhan đề**. Example:

- Tra cứu trực tuyến (Web OPAC).
- Phân hệ Bổ Sung (Acquisitions)
- Phân hệ Quản lý lưu hành (Circulation Control).
- Phân hệ ấn phẩm định kỳ (Serials Control)
- Phân hệ Kiểm kê.
- Phân hệ quản trị hệ thống (System Management)

PHẦN MỀM QUẢN LÝ NỘI DUNG LiveContent Portal.

LiveContent Portal (LCP) là phần mềm quản lý nội dung tài liệu, cho phép tổ chức và sử dụng trong môi trường cộng tác. LCP có 5 phân hệ chính, mỗi phân hệ có những chức năng và nhiệm vụ như sau.

a. Phân hệ quản trị hệ thống

Phân hệ này có chức năng đảm bảo hệ thống được bảo mật cao.

Quản lý người dùng theo cơ chế phân quyền hệ thống, hệ thống có chức năng phân quyền theo từng người dùng hoặc theo nhóm người dùng như tổ, lớp, nhóm...theo quyền hạn và chức năng.

b. Phân hệ lưu trữ tài liệu điện tử

Có chức năng lưu trữ tất cả các công văn, tài liệu, cụ thể như sau :

Thư viện

Tổng quan thư viện

Tin tức thư viện

Tài liệu thư viện

Nội quy

Hướng dẫn

Dịch vụ

Tra cứu

Liên kết thư viện

Tài liệu mới

Tác phẩm tổng quát (340)

Triết học và tâm lý học (90)

Tôn giáo (3)

Khoa học xã hội (490)

Ngôn ngữ (193)

Khoa học tự nhiên và toán học (616)

Công nghệ (khoa học ứng dụng) (107)

Nghệ thuật, Mỹ thuật (207)

Giới thiệu về Thư viện

Thư viện Minh Khai

Thư viện Trường THPT Nguyễn Thị Minh Khai hình thành từ khi thành lập trường Áo Tím Gia Long (năm 1913) và được xây dựng lại vào tháng năm 1963 tại vị trí hiện nay. Thư viện có một phòng đọc dành cho học sinh với 60 chỗ, một phòng đọc dành cho giáo viên khoảng 16 chỗ và một kho sách. Tại thời điểm này Thư viện có 12.225 bản sách nghiệp vụ, sách tham khảo cũ (xuất bản trước 1975) có 7.568 bản, sách tham khảo mới rất ít không đáng kể. Báo chí có 21 loại tiếng Việt và 9 loại tiếng nước ngoài. Từ thời điểm này qua phong trào quyên góp sách của giáo viên và học sinh, và bổ sung bằng ngân sách bình quân khoảng 1000 bản sách mỗi năm.

Thư viện hiện còn lưu giữ một số lượng sách cũ phần lớn là từ điển, bách khoa từ điển và sách nghiên cứu thuộc các bộ môn khoa học tự nhiên gồm nhiều ngôn ngữ khác nhau như tiếng Việt, Anh, Pháp, Đức, Tây Ban Nha được sử dụng hạn chế. Hiện nay Thư viện có khoảng 25.000 bản sách tham khảo, nghiệp vụ với hơn 8000 tên sách và thường xuyên có 27 loại báo tạp chí, trong đó có 6 loại báo, tạp chí ngành. Vào năm 1976-2000 Thư viện có các cán bộ thư viện đó là các cô Lê Khắc Ngọc Mai, Nguyễn Thị Trang, Huỳnh Thị Nữ, Vũ Thị Màu...

- Lưu trữ tất cả các dạng tài liệu như: .doc, .xml, .ppt, .html, .pdf...âm thanh, hình ảnh, video và phân chia theo cấu trúc thư mục. Hiển thị hình thức của mỗi tài liệu và cho phép truy cập mọi nơi thông qua Intranet/Internet
- Tất cả các tài liệu lưu trữ được biên mục theo chuẩn biên mục siêu dữ liệu Dublin Core (Z 39.85) nên rất dễ dàng trong việc trao đổi dữ liệu, nhận biết tài liệu cũng như tích hợp với phần mềm quản lý thư viện.
- Tìm kiếm tài liệu dễ dàng : Đặc điểm nổi bật của LCP là hỗ trợ công cụ tìm kiếm rất tốt, công cụ tìm kiếm có những đặt điểm như sau:
- Tích hợp công cụ tìm kiếm tài liệu theo nhiều dấu hiệu khác nhau: Nhan đề, tác giả, từ khoá, nhà xuất bản...
- Hỗ trợ Unicode tổ hợp và dựng sẵn cùng công cụ gõ Tiếng Việt với các kiểu Telex, VNI, VIQR.

c. Phân hệ Nhật tin.

Phân hệ này là công cụ giúp đỡ việc tìm kiếm thông tin từ nguồn thông tin vô tận là Internet, có các chức năng như sau:

- Tổng hợp các tin tức trực tuyến từ tất cả các kênh tin vào một "cổng" duy nhất, giúp cho việc quản lý, tổ chức và truy cập các kênh tin trở nên dễ dàng và hiệu quả.
- Cơ chế nhật tin hoàn toàn tự động: hệ thống tự động nhật tin từ các kênh tin sau khoảng thời gian nhất định, khoảng thời gian này tùy thuộc vào qui định của người dùng.
- Người quản trị xác định chủ đề, kênh tin và thời gian lấy tin, phần mềm sẽ tự động lấy tin bổ sung vào cơ sở dữ liệu và có thể gửi email thông báo trực tiếp các thành viên khác.

- Người quản trị có thể thay đổi, thêm bớt về kênh tin, chủ đề tin, thời gian lấy tin nhanh chóng và thuận tiện.
- Các thông tin lấy về dưới dạng tiêu đề và tóm tắt một số nội dung chính, người xem có thể duyệt qua và chọn tài liệu quan tâm. Khi đó, phần mềm hỗ trợ liên kết đến xem trực tiếp nội dung trên trang web đó.

d. Phân hệ xây dựng Web tích hợp.

Đây là phân hệ bao gồm những phân mục nhỏ hơn, giúp cho nhà trường có thể tự xây dựng cho mình một trang web nội bộ gồm các chức năng nhằm hỗ trợ môi trường làm việc và học tập tương tác. Các phân mục đó là: Phân mục Hỏi & Đáp. Phân mục Inline Frame. Phân mục Diễn đàn (Forum). Phân mục bài viết. Phân mục hình ảnh. Phân mục liên kết. Phân mục khảo sát (Survey).

Các hướng tiến hành ứng dụng phần mềm, xây dựng một hệ thống thông tin tư liệu.

Đây là giai đoạn thực hiện các qui trình trong thực tế của nhà trường nhằm ứng dụng phần mềm vào trong các hoạt động để dần dần xây dựng nên hệ thống thông tin tư liệu tại.

Các công việc tiến hành gồm có những nội dung sau:

a. Xây dựng kho tư liệu điện tử và quản lý nội dung kho tư liệu điện tử.

Việc xây dựng kho tư liệu điện tử nhằm mục đích cung cấp thông tin điện tử đến các đơn vị, cán bộ, học sinh... trong trường, song song cùng với các dạng thông tin truyền thống khác. Trong xu thế phát triển hiện tại, việc tiến đến cung cấp thông tin điện tử cho mọi đối tượng tham gia hoạt động giảng dạy và học tập của trường là tất yếu.

Trung tâm thông tin tư liệu sẽ tham gia một cách tích cực vào quá trình này, chuyển dần từ việc cung cấp thông tin qua các phương tiện truyền thống (sách, tạp chí, băng, đĩa...) sang cung cấp thông tin trên hệ thống mạng máy tính, từng bước đưa hệ thống thông tin của Trung tâm thông tin tư liệu thư viện phục vụ cho các mục đích cung cấp thông tin của trường, trở thành một thư viện điện tử với nhiều phương pháp cung cấp thông tin khác nhau.

b. Xây dựng Website nội bộ của Thư viện cũng như của Trường.

Công nghệ Portal của phần mềm LiveContent Portal sẽ cho phép nhà trường tự xây dựng website nội bộ mà không cần phải có cán bộ có trình độ cao về CNTT. Thông qua website nội bộ, cán bộ, giáo viên và học sinh có thể tìm kiếm, trao đổi thông tin một cách dễ dàng.

Đối với Thư viện

Biên mục tài liệu:

Các công việc cần tiến hành gồm có:

- Biên mục hồi cố tất cả các tài liệu của thư viện thành các bản ghi theo MARC hoặc Dublin Core.
- Việc xây dựng các mẫu biên mục thích hợp theo chuẩn MARC hoặc Dublin Core cho từng chủng loại tư liệu có trong thư viện là rất cần thiết. Công việc này sẽ làm chuẩn hóa cơ sở dữ liệu của thư viện và hỗ trợ cho quá trình tự động hóa trong thư viện.
- Đào tạo một nhóm các cán bộ biên mục có nghiệp vụ về chuẩn MARC hoặc Dublin Core để thực hiện việc biên mục hồi cố và biên mục mới cho các ấn phẩm trong thư viện.

Đưa hệ thống OPAC lên mạng.

Các công việc cần tiến hành gồm có:

- Triển khai một máy chủ có cài phần mềm quản lý thư viện tích hợp (Vebrary 3.0 - Express Edition) nhằm hỗ trợ việc tin học hóa mọi quy trình nghiệp vụ chính của thư viện. Máy chủ sẽ là nơi chứa toàn bộ dữ liệu của thư viện, các hoạt động nghiệp vụ của thư viện sẽ được tiến hành thông qua máy chủ này.
- Đặt một số máy tính tại phòng đọc để phục vụ hoạt động tra cứu trực tuyến của bạn đọc. Những máy tính này cần cài đặt trình duyệt Web và được kết nối với mạng LAN của thư viện. Những máy tính trạm này sẽ giúp các học sinh khai thác các dịch vụ của thư viện như tra cứu tài liệu, đọc sách điện tử, xem thông tin về sổ sách bản thân đang mượn...
- Kết nối mạng LAN của thư viện với mạng LAN của toàn trường, thư viện sẽ kết nối mạng với các phòng ban trên toàn trường, từ đó các phòng có thể sử dụng nguồn thông tin của thư viện và thư viện cũng có thể khai thác và tận dụng được những dữ liệu của các phòng ban khác.

THIẾT BỊ PHẦN CỨNG: đã trang bị :

-**Máy chủ** : Web server/Application Server/Database Server

Dell PowerEdge SC430

Intel® Pentium® Dual core processor, 3.0GHz,2MB Cache,800MHz FSB, EM64T

ChipsetIntel E7230 1G DDR2, 400MHz, 2X512MB,Single Ranked DIMMs

Onboard SATA, 1 Drive connected to Onboard SATA Controller

1x80GB, Serial ATA, 1 inch, 7.2K RPM, Hard Drive

1.44M Floppy Drive for PESC

CDROM 48X

Dell Monitor 17 inch (16.0 Inch Viewable) CRT

Hệ điều hành Windows Server 2003 w/SP1 (IIS6)

- **Máy nghiệp vụ** (2)

CPU Pentium 4 .2,66GB

512MB RAM, 80GB HDD,

CDROM RW/ 17"SVGA

Hệ điều hành Windows XP Pro SP2

- **Máy trạm** dành cho bạn đọc (2) . dự kiến bổ sung từ 4-6 máy trong giai đoạn 2

OptiPlex (TM) 170LnSD with Intel (R) Celeron (R) D processor 325 (2,53GHz)

Hệ điều hành Windows XP Pro SP2

- **Máy in laser** EPSON EPL 6200

- **Máy in màu** Lexmark X4270

- **Máy Scan** HP Scanjet G3010

- **Máy quét mã vạch** (02) METROLOGIC BARCODE SCANNER

MS -9540 -Part # MK 9540 -72A47

Đọc một tia tự động, tốc độ đọc 72 line/giây

SẮP XẾP PHÒNG ỒC

Tiến hành song song với tiến độ biên mục hồi cố tài liệu ban đầu gồm 4000 tên sách với 6650 bản. Đây là công việc chiếm thời gian lâu nhất với 40 ngày (4 nhân viên biên mục)

Kế hoạch này được xây dựng và triển khai trong thời gian 60 ngày là hoàn tất, nghiệm thu kỹ thuật và chính thức đưa vào sử dụng từ đầu tháng 12 năm 2006.

3. Hiệu quả

Sau khi hoàn thành và đưa vào sử dụng đến nay, thư viện trường đã thu được những kết quả cụ thể sau :

Từ giao diện trang web, bạn đọc đến thư viện và ở bất cứ nơi nào có đường truyền internet ổn định đều có thể xem thông tin hoạt động của trường, thư viện , tra cứu , gia hạn sách , đặt mượn trước các sách cần, Đăng ký làm thẻ trực tuyến, theo dõi việc mượn và trả của cá nhân. Từ các nội dung khác của trang liên kết được chọn lọc bạn đọc có thể tìm thấy các nội dung tham khảo bổ ích cần cho giảng dạy và học tập.

Đối với học sinh :

- Bước đầu làm quen và có được những kỹ năng và hiểu biết về phương thức và cách sử dụng thư viện điện tử ngay trong thời gian còn học phổ thông
- Truy nhập đến tất cả các thông tin cần cho quá trình học tập của bản thân, cũng như những thông tin khác trong hệ thống thông tin của trường và của toàn xã hội.
- Có điều kiện tiếp thu một nền giáo dục có chất lượng cao, sâu sắc và hiệu quả do hệ thống thông tin tích hợp mang lại.
- Có được những kỹ năng và hiểu biết để làm việc một cách hiệu quả trong môi trường thông tin hiện đại, sẽ là nền tảng của xã hội trong tương lai không xa
- Tăng cường liên hệ với bộ máy hành chính của Trường, với đội ngũ giảng dạy và với các học sinh cùng học.
- Thu thập được các thông tin cần thiết một cách chính xác, đầy đủ, kịp thời và hiệu quả.
- Truy nhập vào hệ thống thông tin của trường mọi nơi, mọi lúc, trong và ngoài trường, phục vụ cho hoạt động học tập của mình.

Đối với Cán bộ quản lý , giáo viên, CNV :

- Có được những thông tin chuyên môn đầy đủ, chính xác hơn phục vụ hoạt động giảng dạy.
- Hiểu rõ hơn khả năng và nhu cầu của học sinh để chuẩn bị nội dung giảng dạy, lên lớp của mình.
- Có khả năng sử dụng những kết quả nghiên cứu mới nhất trong chuẩn bị nội dung giảng dạy.
- Có điều kiện tham gia vào nhiều hoạt động nghiên cứu hơn.
- Trao đổi ý kiến với đồng nghiệp về các vấn đề cùng quan tâm một cách dễ dàng, không phụ thuộc vào vị trí, không gian địa lý.

4. Một số kinh nghiệm

Sau một thời gian tiến hành xây dựng và chính thức đưa vào hoạt động thư viện số chúng tôi rút ra một số kinh nghiệm sau :

Lập dự án : cụ thể và chi tiết (dựa vào tình hình thực tế của nhà trường về cơ sở vật chất thư viện, khoản kinh phí có thể huy động được, nhân sự phụ trách thư viện phải có trình độ nhất định về thư viện điện tử. Khả năng về địa điểm và thời gian triển khai thuận lợi (Bắt đầu thời gian hè)

Lựa chọn phần mềm thư viện : Để tránh tình trạng khi triển khai xây dựng phát sinh những bất cập không đáng có, cần chú ý tham khảo nhiều phần mềm thư viện của các Cty Tin học khác nhau , lấy ý kiến của các nhà chuyên môn và quyết định chọn một phần mềm phù hợp nhất (phải đạt một số tiêu chí sau :Uy tín của Cty viết phần mềm, Phù hợp với chuẩn thư viện quốc tế mới nhất, Giá cả hợp lý, Khả năng tương thích và các điều kiện cập nhật đảm bảo).

Chuẩn bị cơ sở vật chất:Tiến hành thanh lý sách hư hỏng, lạc hậu không dùng được ngay trong dịp này. Trong khi chờ đợi các thủ tục thanh lý, bố trí tạm một kho riêng để chứa các sách này.

Là thư viện của trường PT nên phòng ốc dành cho thư viện không nhiều và phức tạp nên thiết kế một sơ đồ bố trí thư viện ngay từ đầu (gồm có kho mượn, kho lưu trữ , phòng đọc giáo viên, phòng đọc học sinh và phòng máy...) Khi bố trí sắp xếp sẽ thuận lợi vì chỉ làm một lần, không tốn công chuyển đi chuyển lại ảnh hưởng tới tiến độ xây dựng thư viện.

Trang thiết bị phần cứng :

Máy chủ (server) : đây là thiết bị quan trọng nhất, cần lựa chọn cấu hình mạnh của các hãng nổi tiếng như IBM, HP, DELL...Phải là máy server chuyên dùng, cần đầu tư khoản kinh phí hợp lý để trang bị, không nên dùng Máy PC có cấu hình cao để làm server.

Máy trạm : Tùy khả năng kinh phí để chọn cấu hình , cần tương đối mạnh.Máy bộ càng tốt.

(Cần chú ý điều kiện và thời gian bảo hành)

Máy quét mã vạch , máy in màu, máy scan: Dùng cho việc in mã vạch, ký hiệu xếp giá trên giấy decal dán trên gáy sách , in thẻ thư viện có hình trên thẻ. Nên dùng máy in laser để in mã vạch và thẻ TV để máy quét mã vạch đọc nhanh và chính xác. Cần tham khảo kỹ khi mua máy các loại máy trên nếu muốn sử dụng tốt trong quá trình cho bạn đọc mượn, trả sách.

Sao lưu dữ liệu : Rất quan trọng, đây là công tác bắt buộc, cần kiểm tra thường xuyên, sao lưu định kỳ hàng ngày cơ sở dữ liệu về tài liệu thư viện , quản lý bạn đọc, thống kê, quá trình

mượn trả,... Cần phải có các biện pháp kỹ thuật cần thiết ngay từ đầu để CSDL này được phục hồi nhanh chóng, đầy đủ và chính xác khi có sự cố kỹ thuật xảy ra.

Hạn chế về nhân sự : Biên chế cán bộ thư viện trường học, trình độ về tin học, quản lý mạng, phần cứng chưa phù hợp rất khó đáp ứng yêu cầu công tác của mô hình thư viện điện tử. Trong khi chờ ngành dọc cấp trên điều chỉnh, có thể khắc phục phần nào bằng việc tham mưu với nhà trường phân công giáo viên phụ trách mạng máy tính của nhà trường hỗ trợ thư viện về kỹ thuật. Bản thân CBTV phải tự bồi dưỡng nâng cao trình độ tin học để chủ động trong công tác.

Đường truyền Internet : Hoạt động thư viện có ổn định và hiệu quả tốt hay không tùy thuộc phần lớn vào chất lượng của đường truyền ADSL. Chú ý khi lựa chọn đơn vị cung cấp và mức độ ổn định cũng như lưu lượng của đường truyền. Hiện nay do việc bảo vệ dữ liệu và bản quyền của phần mềm chúng tôi chỉ mua tên miền (domain) và đăng ký IP động. Server đặt tại trường nên có khó khăn về chất lượng ổn định khi bạn đọc truy cập vào trang web của Trường. Việc khắc phục khó khăn này là vấn đề chúng tôi đang quan tâm.

5. Kết luận :

Hiện nay Thư viện Việt Nam nói chung, thư viện các trường trong ngành giáo dục nói riêng đang cùng nhau cải tạo và xây dựng các thư viện theo hướng hiện đại hóa, sử dụng công nghệ thông tin, tự động hóa mọi lĩnh vực hoạt động trong và ngoài thư viện. Đáp ứng các yêu cầu bức thiết, hợp lý về nghiên cứu, đổi mới phương pháp giảng dạy và học tập của cán bộ, giáo viên và học sinh trong thời đại bùng nổ thông tin hiện nay, trong nỗ lực chuẩn hóa, hội nhập để cùng phát triển. Nhằm mục đích nhanh chóng bắt kịp sự phát triển chung của hệ thống thư viện, dựa trên nền tảng các thành quả thư viện trường Minh Khai đã và đang có, khắc phục các tồn tại, hạn chế năng lực và hiệu quả của hoạt động thư viện theo phương thức cũ đã tồn tại nhiều năm qua. Việc nhanh chóng triển khai kế hoạch cải tạo và xây dựng thư viện trường học là việc làm bức thiết, không thể trì hoãn. Lựa chọn các giải pháp thực tế, mang tính khả thi về xây dựng cơ sở vật chất, trang thiết bị phù hợp theo từng giai đoạn, theo tình hình thực tế của nhà trường là những biện pháp cụ thể để thực hiện kế hoạch.

Việc hoàn thiện thư viện điện tử từ những kết quả bước đầu sẽ còn nhiều khó khăn nhưng chúng tôi tin tưởng rằng với quan điểm tất cả vì bạn đọc, vì lợi ích của hệ thống thư viện điện tử sẽ mang lại, phục vụ thiết thực cho việc đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập, mở mang kiến thức cho cán bộ, giáo viên trong nhà trường. Đặc biệt với sự quan tâm, giúp đỡ về mọi mặt của các cấp lãnh đạo. Thư viện Minh Khai sẽ tiếp tục xây dựng thư viện điện tử ngày càng hoàn chỉnh theo đề án đã vạch ra. Rất mong được là điểm khởi đầu cho một mạng liên thư viện các trường học trong thành phố thân yêu của chúng ta.